

Charvát, Petr

Poznámky k německé kolonizaci východních Čech

Archaeologia historica. 1985, vol. 10, iss. [1], pp. 75-81

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/139531>

Access Date: 28. 11. 2024

Version: 20240929

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

Poznámky k německé kolonizaci východních Čech

PETR CHARVÁT

Německá kolonizace, výrazný zjev českého středověku, je badatelsky zpracována již přes století. V tomto příspěvku jsem veden snahou dobrat se sledováním jejich stop historických, filologických i archeologických, dobře se odrážejících od domácího substrátu, obecnějších zákonitostí vývoje osídlení a vzájemného působení dvou odlišných sociálních uskupení. Chronologicky se omezují na 13. století s nutnými výkyvy do dob starších i mladších, geografické prostředí studie vymezují prostorem Litomyšlska, Vysokomýtska, Chrudimska a Čáslavska.

1. LITOMYŠLSKO A VYSOKOMÝTSKO

Pronikání německého etnika do této oblasti lze zhruba rozdělit do tří typů: obsazování krajových center, kolonizace nekultivované krajiny (zde buď pomezního hvozdu nebo vykrývání prázdných míst v sídelní síti) a prosakování do tradičních českých vsí.

1.1. Pronikání do center

Nejstarším střediskem němectví v oblasti je Litomyšl sama, kde zhruba od počátku 13. století známe opaty s německými jmény (Nejedlý 1903, 282–3). Jako jiné naše nejstarší premonstrátské kanonie mohla být Litomyšl osazena z porýnského Steinfeldu, na což by zde poukazovalo porýnské patrocínium sv. Quirina (Nejedlý 1903, 268; Bach 1953, 130). Osobní jména (dále OJ) litomyšlských Němců v době předhusitské, z nichž je patrný jejich původ, ukazují do východostředoněmecké oblasti (Slezsko, Sasko, Durynsko) a do Porýní s příměsí bavorskou, nepočítaje v to jména původu domácího (o problematice pramenů od 2. pol. 14. stol. viz níže; Schwarz 1957, 367, rejstřík s. v. Leitomischl, k tomu Nejedlý 1903, 100 – seznam kanovníků z r. 1347; OJ Halbreinisch a Reinsch ibid. 124, 179; cf. i „marca polonicalis“, ibid. 321). Rovněž značná část obyvatel nejstaršího Vysokého Mýta přišla z německých oblastí (Šimák 1938, 1253sq.), a to, opět podle svědectví OJ, z oblastí slezských a sasko-durynských (Schwarz 1957, 365, rejstřík s. v. Hohenmaut; viz i Medek 1971, 131–132 o vysokomýtském původu Jana ze Středy). Menším centrem patrně lokálního charakteru byla Česká Třebová (Nejedlý 1903, 87). Již německé skupiny v centrech nebyly tedy homogenní.

1.2. Kolonizace nekultivované krajiny

Poté, co v prvé třetině 13. století osadili litomyšlská premonstráti největší ze svých lesních újezdů Čechy (Nejedlý 1903, 350–353; UPČ I, 307–308), přistoupili (vzhledem k lidským silám, které měli k dispozici?) ke kolonizaci národnostně smíšené. V lesních újezdech, které jim náležely, zakládali po 1–2 „střediskových“ obcích, později zpravidla vybavených rychtami a farními kostely, které obsadili Němci. Mezi těmito vesnicemi vznikla později, ještě však před r. 1300, sídliště

etnický česká. Jmennou soustavu nových německých vsí na Litomyšlsku označuje E. Schwarz (1966, 242) za spíše východofranskou a východostředoněmeckou než bavorskou, upozorňuje však, že v německých nářečích Hřebečska lze rozpoznat i bavorskou a slezskou příměs. Pro to – a pro heterogenitu venkovské německé populace Litomyšlska – svědčí i původ kolonistů (podle OJ) z bavorské oblasti (Schwarz 1957, 214 s. v. Mummler; z kontextu u Nejedlého 1903, 352, vyplývá, že ještě na poč. 15. st. byl bavorský dialekt na Litomyšlsku živý), z Chebska (Schwarz 1957, 80 s. v. Egerer), z Porýní (ibid. 250 s. v. Reimann; o OJ Karl v místním jménu [nadále MJ] Karlsbrunn viz Bach 1953, 34) a ze Slezska (Schwarz 1957, 236 s. v. Polan). Vyplňování mezer v sídelní struktuře představuje osazení vsí Němčice na konci 13. století (Nejedlý 1903, 361–362) a výskyt drobnějších německých sídlišť kolem měst (Schneckenhof a Dörfel u Vysokého Mýta, Sedláček 1931, 231). Vsi osazené Němci si v německém a smíšeném prostředí podržují německá jména; v prostředí českém jsou pojmenovány česky (Němčice).

1.3. Prosačování na tradiční české území

Podle filologické interpretace Schwarzovy (1961, 340; 1966, 269) byly některé české názvy vsí převzaty do němčiny již před r. 1300. Jde vesměs o lokality na obvodu oikumeny, kde přítomnost Němců nepřekvapí; na tradičním území jsou to Říkovice (odkud známe i zlomek německé keramiky zv. Blaugrau) a Heřmanice. Jazykově se však tyto enklávy neprojevíly; přijaly česká MJ a někdy dokonce i názvy Němci osazených vsí dané Čechy (Němčice, Schwarz 1957, 219 s. v. Nemschitzer). Obdobně si počínaly i německé menšiny, doložené na vsích na Litomyšlsku od 2. pol. 14. st. (Nejedlý 1903, 333–372). Převládal jazykově český ráz oblasti, takže přítomnost německých menšin bude obtížně zjištělná; určitou naději lze skládat v archeologii.

Postup německé kolonizace na Litomyšlsku lze tedy popsat asi takto: pronikání do center (c. od 1200), kolonizace nekultivované krajiny (c. od 1230) a prosačování na tradiční české území (od konce 13. století?). Etnické složení německých osadníků je dosti pestré; užívaný jazyk určuje početně převládající etnická skupina oblasti. Na tradičním českém území se německé menšiny vnějškově jazykově integrují a budou velmi obtížně zjištělné – snad nejspíše archeologicky.

2. CHRUDIMSKO

Již dříve osídlená oblast nepřitahovala, s výjimkou Chrudimí, cizí kolonisty. OJ chrudimských Němců předhusitské doby poukazují – s výjimkou vnitročeské migrace – na příchod z východostředoněmecké oblasti (Slezsko, Sasko), také však z krajů švábských a bavorských (Schwarz 1957, 363, rejstřík s. v. Chrudim) (viz i Frolík 1983 z pohledu archeologa). Jde též o skupinu heterogenní. Mimo Chrudim lze tu uvažovat o německých menšinách (podle jmen farářů) v Žumberce (Nejedlý 1903, 111) a v Heřmanově Městci (ibid. 112, 168). Z Chrudimska však máme zachován jedinečný pramen, zachycující celkem 1634 OJ asi z období 1150 až 1230, totiž nekrologium benediktinského kláštera v Podlažicích (ed. Dudík 1852, viz k tomu: Friedl 1927, Graus 1967, 800 pozn. 60, Schwarz 1961, 290 pozn. 132). Vedle naprosté většiny jmen českých obsahuje text vedle 110 OJ církevních (biblických a světeckých) i 109 OJ jazykově německého rázu. Vzhledem k tomu, že osoby vyššího sociálního zařazení (comes, miles, atd.) nemusely v regionu sídlit (k tomu Graus 1967), povšimnu si pouze skupiny OJ bez přídomků čítající 80 OJ (přehledně viz Přílohy I a II). Nápadná je tu převaha OJ mužských (jen 17 OJ je ženských) a heterogenost populace, projevující se v různosti původu OJ. Přicházeli od západu (Porýní – Arnold, Karel; Bach 1953 § 301 a 304, pp. 28, 34, snad

i Cunta, *ibid.* § 301, 29), ze severních oblastí dolnosaských a slezských (Herrmann, Agnes, Albrecht, Mehtelt, *ibid.* §§ 300–301 pp. 26–30, asi slezské OJ Agnetis cf. Schwarz 1957, 12, Abb. 11 str. 13) a též od jihozápadu, ze Švábska a Bavor (Lukart?, Emeram, Boris, jde-li vskutku o odvozeninu z Liborius, Purchard, Ro/uprecht, Bach 1953, §§ 300–301 pp. 26–30 a § 386, 131). Spíše z Porýní než ze Štýrska přibyli snad nositelé vzácných jmen starozákonních (Absalon, Sara, Susanna, *ibid.* § 298, 25–6). Ze zápisů v nekrologiu plyne, že písař jména slyšel skutečně vyslovovat, a některá z nich také již nesou stopy přebírání do češtiny (tvar Roprecht pokládá Schwarz 1965, 310, 317 za český nářeční). U OJ Hugo, doloženého překvapivě často, nepůjde asi o západní či franský původ (Bach 1953, § 306 p. 36 cituje z pramene poč. 11. stol.: „omnes Franci Hugones vocabantur“), spíše o popularitu OJ podlažického opata Hugona (CDB I:208 str. 196 řádek 16, rok 1160), odrážejícího snad frekvenci tohoto OJ u clunyjských benediktinů (např. Wollasch 1971, zvl. p. 157). Přirozeně zde pracujeme s minimálním možným počtem jmen, neboť další se budou ukrývat ve jménech církevních. Nelze též tvrdit, že nositel německého OJ musí být etnický Němec; protože však je pravděpodobné, že kontakt takové osoby s německým etnikem bude trvalejšího rázu, lze jména užít jako stopy německého působení. Nekrologia registrovala dárce hmotných statků klášteru (Oexle 1976, 91–92) a půjde tedy o osoby nikoli chudé. O homogenitě této skupiny svědčí to, že ač žádná osoba s německým jménem není spojena s darem typu vsi, podílů na celních poplatcích, knih (které měly v raném středověku cenu statků – – – 1873, 627) a církevních rouch (Dudík 1852; 416, 418, 421), přesto se pouze jedna z nich ocitá v patrně podřízeném postavení konvrše (Wecelmus conversus, *ibid.* 421; J. Svoboda v netištěném soupisu OJ uloženém v onomastickém oddělení ÚJČ a citovaném zde laskavostí dr. M. Knapové, CSc., vedoucí oddělení, čte Vezzelinus?).

Mezi lety 1150–1230 se tedy na Chrudimsku (?) usazují Němci, přicházející od severu, západu i jihu, tu a tam i dosti daleka, spíše svobodní muži než rodiny. Jazykově se vnějškově integrují do české společnosti, která je přijímá a přebírá jejich jména. Při nedostatku německých žen založí patrně řada z nich rodiny s Češkami (což ostatně naznačují i česká výpůjčková slova pro názvy jídel [kuchyňská aktivita žen?] v němčině 13. století, Rachbauer 1979, 139). Jejich potomstvo, ač dvojjazyčné, bude mít spíše tendenci hovořit matčiným jazykem (obdobně v anglo-normanské Anglii – Clark 1978). Tato první generace příchozích si asi většinu spotřebních předmětů opatří na místě, takže archeologicky bude zřejmě patrna pouze prostřednictvím věcí přinesených ze staré vlasti (a patrně nepočetných), nebo produktů, které si (bude-li to možné) nechá z původní sídelní oblasti zasilat. Mám zato, že tuto charakteristiku lze vztáhnout i na první generace německých osadníků na Litomyšlsku.

3. ČASLAVSKO

3.1. Pronikání Němců do center

Bohatý materiál Časlavska umožňuje intenzivnější poznání této fáze kolonizace oproti Litomyšlsku a vyčlenění center primárních a sekundárních. Primární centra získají své německé obyvatelstvo přímo ze staré vlasti; centra sekundární se pak budou vyznačovat německou populací příšlou druhotně již z různých míst v Čechách. Velmi výrazným primárním centrem je Kutná Hora, kde mimořádný charakter důlních činností a značná výnosnost podnikání udržely na místě dosti podstatnou složku původní německé populace, příšlé zjevně (přes Jihlavu?) ze saské strany Krušnohoří (Schwarz 1957, 367, rejstřík s. v. Kuttenberg; *id.* 1965, 75–80). Kutnohorský materiál ukazuje však také postup, jakým se z primárního

centra difuze němectví stává centrum sekundární. Již od počátku 14. století zachycujeme totiž kutnohorské občany nejen v jiných městech království (Schwarz 1957, 183 s. v. Kuttener), ale i na venkově, zvláště pak v okolí města. Tak Konrád Kuttner, řečený z Třebešic (RB II:2199 str. 956; RB III:520 p. p. 214–215; ibid. 820 pp. 327–8; ibid. 1335 pp. 521–522; ibid. 1399 pp. 547–548; viz i RB IV:2039 p. 797), měšťan čáslavský a patrně kutnohorský podnikatel, jemuž vděčil za finanční podporu sám král Jan, pořídil si (z výnosu horního podnikání?) statky v Třebešicích u Kutné Hory. Za svůj duchovní ústav si vybral sedlecký klášter a zastihujeme jej vícekrát v okolí germanofonních pánů ze Žleb, kteří jej dokonce označují jako „fidelem“. Názořn příklad feudalizace zbohatlého podnikatele ukazuje i vytváření síť vztahů mezi konstituujícími se německými skupinami, čímž se formuje německé jazykové prostředí předhusitských Čech. Na místa takto uprázdňená starší generací měšťanů přicházeli pak noví osadníci již z Čech. Nejspíše proto se většina městských německých populací předhusitských Čech jeví v pramenech, masověji se vyskytujících teprve od poloviny 14. století, jako vzniklá až sekundárně (aspoň u větších měst). Je to i případ Čáslavi (Schwarz 1957, 372, rejstřík s. v. Tschaslau, id. 1965, 82–84), sdílející s Kutnou Horou společný německý dialekt, mísící prvky východostředoněmecké a bavorské (Schwarz 1957, 180 s. v. Kuckuck, 276 s. v. Schiek).

3.2. Kolonizace nekultivované krajiny

Klasické oblasti německé kolonizace především na lichteuburském panství zůstávají již mimo region; uveďme jen jako příklad asi kolonizační vsi vilémovského kláštera uvedené r. 1307, vesměs typu -dorf (Schlesinger 1885, 355–6, nověji o Vilémově Tichý 1962 s lit.), kterýžto typ označuje Schwarz na Litomyšlsku (1966, 242) za východostředoněmecký. To výrazně kontrastuje s poněmčenými podobami MJ vsí v okolí Kutné Hory, hlásícími se svým genitivním charakterem do jazykové oblasti podunajské (Schwarz 1961, 191, 200). Kolem městských center se opět vytvářejí satelitní sídliště s německými MJ či PJ (pomístními jmény; u Kutné Hory např. Vepřek–Pospíšil 1981 s lit., u Čáslavi Kremer 1967, Šmilauer et al. 1967), i v případech menších středisek (Brandenburg, dnes Brambory u Bílého Podolí, MJČ I, 479, Schwarz 1965, 83).

3.3. Prosakování na tradiční české území

Také zde se situace liší od východněji položených oblastí. Stará česká MJ jsou totiž do němčiny nejen přebírána ve svých původních podobách, ale v řadě případů jsou poněmčena přidáním genitivních koncovek podunajského rázu (-s, -ing) či dokonce úplně zněmčena, většinou foneticky (Wylancz z Bylany, Kirchlins z Krchleby), event. opatřena novým německým MJ (Leutolffhayn z Krchleby; o tom Schwarz 1961, 138, 183–4, 192; id. 1965, 80–83; id. 1966, 219–220). Schwarz zde předpokládá skupiny německých obyvatel, což je jistě jedna z možností. O kancelářské usanci nás nutí uvažovat případy jako Bykaň u Kutné Hory, která se stává „Bikans“ v okamžiku, kdy tam sedlecký klášter prezentuje faráře (LC I 117), nebo Bylany (1309 Belans), kde se uvádějí pp. Woyzla a Thiechan. Na druhé straně ovšem vsi se zněmčenými jmény prokazatelně náležejí městským Němcům, sedleckému klášteru či šlechtickým rodům buď prokazatelně germanofonním nebo s předpoklady pro usazování německých kolonistů (doklady v HZT XII). Poněmčena jména se objevují již od 13. století (Kluky 1289 Clutz, Schwarz 1965, 83). Máme však i přímé doklady usazování celých skupin německých osadníků na českých vsích již pro 13. století. Listina z r. 1268 (CDB V/2:546, pp. 107 až 108) uvádí Němce na komendě řádu německých rytířů v Drobovicích (HZT XII, 86, nověji např. Stehlíková–Varhaník–Sommer 1984, 25–26), ale také „Theutuni-

cos“ neznalé češtiny na blízkých Žitenicích. Nápadné je rovněž genitivní zněmčení MJ Protivan u Ronova nad Doubravou (Schwarz 1965, 82), kde těžiště osídlení spočívá ve 13. století (Smetánka–Škabrada 1977).

Rozdíly oproti východnějším oblastem jsou výrazné. Němci migrují na Časlavsko masově, ve skupinách, zjevně i jednotného etnického původu (Sasové v Kutné Hoře; Brandenburg). Nenapojují se jazykově na české prostředí, naopak přizpůsobují si české názvy vsí; tvoří zřejmě uzavřené enklávy (tj. přicházejí patrně i s rodinami) (nebo na místě uzavírají sňatky s Němkami) a tyto enklávy, udržující spolu stálý styk, vytvářejí souvislou tkáň německého jazykového prostředí předhusitských Čech. V tomto případě se asi archeologicky budou projevovat importem technologií, pracujících však s místními materiály.

4. ZÁVĚRY

Vyplývají dva modelové systémy německé kolonizace východních Čech – nazvěme je podlažický a žitenický. Podlažický model se vyznačuje fázovostí německého postupu – nejprve do center, pak na neosazenou půdu a posléze do českých vsí. Jednotliví kolonisté, častěji osamělí muži než rodiny, přicházejí ze všech německých oblastí, usazují se a jazykově se přizpůsobují českému prostředí, které je přijímá. Archeologicky se projeví spíše ojedinělými importy předmětů.

V podmínkách žitenického modelu probíhají všechny tři popsané postupy – do center, do neosazených i osazených oblastí – víceméně současně. Němci přicházejí ve skupinách, i jednotného původu, tvoří uzavřené enklávy bez jazykového kontaktu s hostitelským prostředím, které přetrvávají v čase a vzájemnými kontakty udržují svůj etnický ráz s případným vyrovnáním původních regionálních jazykových rozdílů (bavorskovýchodofranský dialekt Kutné Hory – Schwarz 1965, 78). Archeologickým projevem žitenického modelu bude import technologií, pracujících s místními materiály.

Různost obou modelů může mít různý původ – např. i v geografické poloze kolonizovaných území vzhledem k jejich dostupnosti pro kolonizaci, zájem jedné či více vrchností na kolonizaci apod. Modely byly vypracovány na regionálním materiálu a jejich širší platnost bude vždy nutno přezkoumat.

Seznam citované literatury

- Bach, A. 1953: Deutsche Namenkunde I/1 a I/2, Universitätsverlag Heidelberg (sv. I/1 vyšel r. 1952).
- CDB: Codex diplomaticus et epistolaris regni Bohemiae, edd. G. Friedrich et al., Pragae 1907sqq.
- Clark, C. 1978: Women's names in post-Conquest England, in: Speculum 53/2, 223–251.
- Dudík, B. 1852: Forschungen in Schweden für Mährens Geschichte, Brünn.
- Friedl, A. 1927: Kodex Gigas, Praha, přetištěno v PA 35, 1926–1927, 117–167.
- Frolík, J. 1983: K počátkům Chrudimi, AR 35, 517–539.
- Graus, F. 1967: Necrologium Bohemicum a stopy nekosmovského pojetí českých dějin, ČsČH 15/6, 789–810.
- HZT XII: A. Sedláček: Hrady, zámky a tvrze české sv. XII (Časlavsko), Praha 1900.
- Kremer, V. V. 1967: Časlavské ulice v dějinách, Zpravodaj místopisné komise VIII/3, 248–263.
- 1873: O písemnictví středního věku, PA 9, 1871–1873, 615–638.
- LC: Libri confirmationum ad beneficia ecclesiastica Pragensem per archidioecesim, ed. F. A. Tingl (vol. I), Praha 1865.
- Medek, V. 1971: Osudy moravské církve do konce 14. věku, Praha.
- MJČ: A. Profous–J. Svoboda–Vl. Šmilauer: Místní jména v Čechách I–V, Praha 1947–1960.
- Nejedlý, Zd. 1903: Dějiny města Litomyšle a okolí, Litomyšl.
- Oexle, O. G. 1976: Memoria und Memorialüberlieferung im früheren Mittelalter, in: Frühmittelalterliche Studien 10, 70–95.
- Rachbauer, P. 1979: Essen und Trinken um 1200, in: Nibelungenlied, Ausstellung zur Erinnerung ... 14. 9.–28. 10. 1979, Bregenz 1979, 135–146.

- RB: Regesta diplomatica necnon epistolaria Bohemiae et Moraviae, edd. K. J. Erben et al., Pragae 1855sqq.
- Sedláček, A. 1931: Hrady, zámky a tvrze české II (2. vyd.), Praha.
- Schlesinger, L. 1885: Die deutsche Sprachinsel von Iglau, in: Mitteilungen des Vereines für Geschichte der Deutschen in Böhmen 23, 305-373.
- Schwarz, E. 1957: Sudetendeutsche Familiennamen aus vorhussitischer Zeit, Böhlau Verlag Köln-Graz.
- 1961: Ortsnamen der Sudetenländer als Geschichtsquelle (2. vyd.), R. Lerche München.
 - 1965: Volkstumsgeschichte der Sudetenländer I, R. Lerche München.
 - 1966: Volkstumsgeschichte der Sudetenländer II, R. Lerche München.
- Smetánka, Zd.-Škabrada, J. 1977: K počátkům městečka Ronova nad Doubravou, in: Středověká archeologie a studium počátků měst, Praha, 105-112.
- Stehlíková, D.-Varhaník, J.-Sommer, J. 1984: Marginálie k umění doby posledních Přemyslovců, in: Umění 32/1, 23-37.
- Šimák, J. 1938: Středověká kolonizace v zemích českých (ČD I/5), Praha.
- Šmilauer, Vl. et al. 1967: Weidhof, in: Zpravodaj místopisné komise VIII/2, 199.
- Tichý, J. 1962: Neznámá listina vilémovského kláštera, in: ČNM (vědy společenské) 131/1, 69-74.
- UPČ I: Umělecké památky Čech sv. I (ed. E. Poche), Academia Praha 1977.
- Vepřek, J.-Pospíšil, B. 1981: Jména rostlin použitá pro jména dolů v rudním okrsku kutnohorském, Zpravodaj místopisné komise XXII/3, 363-366.
- Wollasch, J. 1971: A Cluniac Necrology from the Time of the Abbot Hugh, in: Cluniac Monasticism in the Central Middle Ages, ed. by N. Hunt, Londýn, Macmillan, 143-191 (pův. otištěno ve Frühmittelalterliche Studien I, 1967).

Summary

This paper examines German colonization of a segment of Eastern and East-Central Bohemia (approximately between the towns of Litomyšl and Čáslav) during the 13th century A. D. Two regional models are put forward. Under the first („Podlažice model“), German colonists first turned up in local centers, moving on to unoccupied land and, ultimately, penetrating traditional Czech villages. Newcomers from all over Germany (Rhineland, Swabia and Bavaria, Saxony and Silesia), rather single men than families, settled down and were linguistically integrated into local society. There is a probability that they will marry local girls which will result in bilingual offspring. Archaeologically, they would rather be visible by occasional objects of foreign origin, procuring all their necessities locally. This model, valid for the regions from Litomyšl to Chrudim, may have been prevalent in areas distant from principal communication routes.

In terms of the other („Žitenice model“), all the three abovementioned processes - German migration to centres, to unoccupied land and to Czech settlements will go on approximately at the same time. Newcomers will arrive in groups which may be of unified regional origin (people from Saxony, Brandenburg), probably taking the families along. In contact with domestic populations they will not find it necessary to master the local language. Singular Teutonic population groups resident in and around the towns of Kutná Hora and Čáslav maintained close contacts among one another and thus create a „society within a society“, German segment of the mediaeval population of Bohemia. Archaeologically, they will be visualized by imported technologies working with local materials. Both models have been defined on local material and their applicability elsewhere will always have to be tested.

English by Petr Charvát

Příloha I

Sociální a etnické rozvrstvení podlažického nekrologia (c. 1150–1230)

Přídomek	Češi	Němci	Církevní jména	Celkem
abbas	4	4	9	17
advocatus noster	1	—	—	1
advocata nostra	1	—	—	1
archidiaconus	—	—	1	1
canonicus	1	—	2	3
cantor	1	—	—	1
clericus	5	—	1	6
comes	20	4	2	26
conversus	33	1 ^p	—	34
decanus	—	—	3	3
diaconus	1	—	1	2
ducellus	1	—	—	1
ductrix	—	2	—	2
dux	15	2	—	17
episcopus	2	6	8	16
filius ducis	—	1	—	1
frater	—	—	1	1
frater noster	51	—	—	51
histrion	1	—	—	1
miles	4	2	—	6
monachus	3	1	4	8
monachus inclusus	—	1	—	1
prepositus	1	—	—	1
presbyter	21	2	8	31
presbyter et monachus	5	1	12	18
prior	—	—	2	2
prior et monachus	1	—	—	1
puer	1	1	—	2
sacerdos	1	—	4	5
soror nostra	23	1	—	24
subdiaconus	—	—	—	1
uinitor	1	—	—	1
bez přídomeku	1 217	80	51	1 348
celkem	1 415	109	110	1 634
(Epithet)	(Czechs)	(Germans)	(Ecclesiastical names)	Total

Social and ethnic stratification of the Necrology of Podlažice (c. 1150–1230 A. D.)

Příloha II

Frekvence německých osobních jmen v podlažickém nekrologiu (c. 1150–1230)

Pozn. Sem byla pojata pouze jména neoznačená přídomekem, ježto u osob s přídomeky není jistoty, že sídlily na Chrudimsku.

4 X: Gothard, Herrmann, Marquart.

3 X: Hugo.

2 X: Agnes, Agnetis, Arnold, Artuik, Cuno, Judith, Lukart, Magnus, Offo, Perhta, Rudolt, Suliana (Juliana?), Villehalm.

1 X: Absalon, Adla, Adleith, Albertinus, Albreht, Aluik, Arnust, Binolt, Cunta, Dulcian, Ebo ů, Echard, Emeram, Eruin, Fridericus, Frum/Fruin, Gebart, Gunther, Jlta, Karel, Liborius v podobě Boris (?), Lupolt, Mangolt, Mehtelt, Orcuinus, Orctun, Otto, Purchard, Regnart, Ropreht, Sara, Susanna, Tideric, Valterius, Willant.

U jmen je zachován původní pravopis.

Frequency of personal names in the Necrology of Podlažice.

Only names without epithets are included herein.

Original orthography is adhered to.

